

ROK AKADEMICKI 2019/20 – opisy zajęć fakultatywnych

SEMESTR ZIMOWY

FAKULTETY I ROK – LABORATORIA

I rok – zapis na jedno laboratorium fakultatywne

1. Analiza dyskursów medialnych, dr Wiesław Banach

Celem zajęć jest zilustrowanie przykładami i omówienie najważniejszych aspektów funkcjonowania współczesnych mediów. Analiza dotyczy zasadniczo dwóch poziomów: językowego oraz merytorycznego. W tym pierwszym omawia się konkretne przypadki zastosowań różnych odmian języka debaty publicznej (np. język narodowy, sukcesu, poprawności politycznej, populizmu, luzu itp.) oraz przedstawia najważniejsze metody, narzędzia i techniki oddziaływania na opinię publiczną (np. manipulacja, narracja, *fake news*, *wrzutka medialna*, *shitstorm* itp.). Natomiast na poziomie merytorycznym analizowane są tematy (*topics*) głównego nurtu debaty publicznej w kontekście takich problemów jak populizm, poprawność polityczna, mowa nienawiści itd.

Na zajęciach wykorzystuje się również studium poszczególnych przypadków (*case study*) takich form jak przekaz reklamowy, spot, clip, fotografia prasowa itp.

Warunki zaliczenia:

- aktywna obecność na zajęciach
- dokonanie analizy oraz prezentacja wybranego przypadku dyskursu medialnego.

2. Badanie wspólnot online, dr hab. Magdalena Kamińska

Studenci zapoznają się z dorobkiem i perspektywami jakościowych badań nad komunikacją komputerowo zapośredniczoną. Zdobędą umiejętność samodzielnego zaprojektowania i przeprowadzenia cyberkulturoznawczego projektu badawczego, a także stworzenia raportu z takiego badania.

Forma zaliczenia: prezentacja zaliczeniowa, obecności (każda nieusprawiedliwiona nieobecność powyżej dwóch odejmuje pół oceny).

3. Partycypacje projektowanie reklam społecznych, dr Marek Chojnacki

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z procesem tworzenia reklam społecznych. Studenci będą mogli poznać wymogi stawiane projektowaniu partycypacyjnemu, przeanalizować zadania polegające na włączeniu w tok procesu grup potencjalnych adresatów reklam

społecznych. Na zajęciach przeprowadzone będą ćwiczenia o charakterze symulacji, dotyczące takich narzędzi jak fokus, wywiad pogłębiony i rozplanowana etapami sesja twórcza w poszukiwaniu rozwiązań artystycznych na zadany temat kampanii. Wyniki wypracowanych symulacji będą poddane konsultacji zewnętrznej, pochodzącej z ośrodków zajmujących się wdrażaniem kampanii społecznych. Formą zaliczenia będzie praca zaliczeniowa polegająca na zaproponowaniu hasła i motywu graficznego oraz zwięzłym opisie działań partycypacyjnych, przewidzianych w procesie realizacji kampanii społecznej.

4. Budowanie zespołu w działaniu, prof. Juliusz Tyszka

NAJWAŻNIEJSZA INFORMACJA: są to zajęcia niemal wyłącznie praktyczne, a praktyka polega w nich po prostu na działaniach w grupie. Warstwa teoretyczna, tzn. objaśnienia celów i metodyki owych działań zajmuje dużo mniej czasu. Uczestnicy i uczestniczki zajęć uczą się zatem budowania zespołu głównie po prostu poprzez działanie.

Różnorodne techniki budowania zespołu zostały bardzo dobrze opracowane w praktyce twórców teatralnych, w tym zwłaszcza w amerykańskim i europejskim teatrze eksperymentalnym począwszy od lat 60. XX w. W związku z tym program przedmiotu oparty jest przede wszystkim na grupowym treningu teatralnym, którego składniki (ćwiczenia i etiudy) prowadzący przyswoił sobie na warsztatach i wypróbował we własnej praktyce twórczej oraz treningowej, począwszy od lat 70. Wypracowany przezeń zestaw ćwiczeń i twórczych działań wzbogacony jest ponadto o niezbyt rozbudowane fragmenty teambuilding training, którego podstawy prowadzący poznał w latach 90. w Wiedniu, podczas szkolenia w firmie Harramach und Partner (autorskie metody Nikiego Harramacha „Management Plan Spiel” i „Outdoor Team Training”). Opracowany w ten sposób zestaw ćwiczeń i etiud ma na celu rozwinięcie następujących praktycznych predyspozycji oraz umiejętności adeptek i adeptów:

1. Orientacji w przestrzeni, przy aktywnej współobecności innych uczestników treningu.
2. Zdolności do głębokiej koncentracji na wykonywanym zadaniu, przy jednoczesnym współdziałaniu z innymi członkami grupy.
3. Zdolności do wspólnego przewyższania rozmaitych kłopotów i pokonywania przeszkód.
4. Umiejętności współpracy w grupie w realizacji zadań kreatywnych.

Trening ów pomaga w:

1. Odkrywaniu i rozwijaniu przez uczestniczki i uczestników ich indywidualnego, osobistego potencjału w dziedzinie współpracy w grupie.

2. Odkrywaniu i rozwijaniu takiego potencjału, gdy musimy się zmierzyć z rolą przywódcy (przywódczyni) grupy lub odwrotnie, gdy musimy bezwzględnie podporządkować się woli osoby kierującej grupą. W obu wypadkach trening ów pomaga w zachowaniu postawy empatycznej względem partnerek i partnerów.

3. Przewycięzaniu stresu związanego z sytuacją ekspozycji społecznej w niezręcznych, niecodziennych sytuacjach, które mogą naruszać czyjś autorytet i pozycję w grupie.

4. Odkryciu w sobie i rozwinięciu zdolności do improwizacji w sytuacjach nieoczekiwanych, zaskakujących, stawiających przed nimi nowe wyzwania.

Nabyte podczas tych zajęć umiejętności praktyczne mogą z pewnością przydać się ich uczestniczkom i uczestnikom w dalszym studiowaniu oraz w wielu innych życiowych sytuacjach, w tym zwłaszcza w przyszłej pracy zawodowej, jako że umiejętność harmonijnego współdziałania w grupie jest w ostatnim czasie jednym z najważniejszych wymogów stawianych młodym ludziom wchodzącym na rynek pracy.

Ze względu na praktyczny charakter tych zajęć, prowadzący narzuca kilka dodatkowych wymogów, które mają zapewnić jemu oraz uczestnikom odpowiedni komfort i jakość pracy:

1. Nie wolno się spóźniać ani opuszczać zajęć przed ich zakończeniem, ponieważ zakłóca to koncentrację pozostałych uczestniczek i uczestników na wykonywanych aktualnie zadaniach.

2. Nie wolno w trakcie zajęć korzystać z telefonów komórkowych lub innych urządzeń elektronicznych, nawet jeśli są one wyciszone. Wyjątkiem są ogłoszone przez prowadzącego przerwy w zajęciach.

3. Nie wolno rozmawiać, nawet szeptem, w czasie, gdy inni uczestnicy nie skończyli jeszcze swoich ćwiczeń lub działań i nadal są na nich skoncentrowani.

5. Kultura w obiektywie, dr hab. Jacek Zydorowicz

Zajęcia będą miały charakter konwersatoryjno-warsztatowy. Oprócz wprowadzenia do teoretycznych zagadnień kultury wizualnej i różnych konwencji obrazowania, studenci będą mieli okazję w praktyce zapoznać się z metodami rejestrowania procesów i wytworów kulturowych. Uzyskane zarówno w warunkach studyjnych jak i plenerowych materiały

wizualne będą poddawane wspólnym analizom podczas zajęć, szczególnie pod kątem przydatności tych metod do badań kulturoznawczych.

Wizualność jako wehikuł komunikacji takiej wiedzy naukowej, której ujęcie w słowa może sprawiać trudności [Luc Pauwels]

– postulaty:

- ❖ rozwijanie wrażliwości na wizualność i różne typy reprezentacji
- ❖ rozwijanie u badacza umiejętności niezbędnych do wytwarzania materiałów wizualnych jako istotnej części dyskursu naukowego wykorzystanie MIMETYCZNEGO i EKSPRESYJNEGO potencjału narzędzi i praktyk reprezentacji wizualnej
- ❖ praca nad doskonaleniem teorii i metodologii wizualnych
- ❖ edukowanie akademickich i nieakademickich odbiorców w zakresie kompetencji do nowych kodów, uzusów
- ❖ krzewienie interdyscyplinarnej wymiany myśli oraz eklektyzmu metodologiczno-teoretycznego

6. Semiotyka kultury popularnej, dr Katarzyna Machtyl

1. Opis przedmiotu

Podczas zajęć omówione zostaną wybrane zjawiska z obszaru kultury popularnej w ujęciu semiotycznym, a więc z perspektywy nauki o znakach i reprezentacjach. Przyjrzymy się bliżej takim fenomenom jak reklama wizualna i marka, prasa, obrazy cyfrowe czy sztuka popularna i przestrzeń miejska. Przedmiotem zajęć będzie także omówienie możliwości marketingowego wykorzystania semiotyki kultury (tzw. semiotyka komercyjna).

2. warunki zaliczenia

- dwie możliwe nieobecności do wykorzystania bez konieczności ich usprawiedliwienia; pozostałe nieobecności należy odrobić „zdając” daną lekturę w formie zaliczenia ustnego, przy czym minimum 50% obecności na zajęciach w semestrze jest podstawą do otrzymania zaliczenia;
- aktywność – przygotowanie do zajęć– uprzednia lektura tekstu przypisanego do danych zajęć; praca studenta podczas zajęć, udział w dyskusjach i zadaniach;
- główna składowa oceny końcowej: prezentacja multimedialna podczas zajęć wybranego zagadnienia z obszaru kultury popularnej w perspektywie semiotycznej z wykorzystaniem wybranej literatury przedmiotu.

3. data zaliczenia

- trzy bądź cztery ostatnie zajęcia w semestrze

FAKULTETY II/III rok

II rok – zapis na dwa fakultety

III rok – zapis na dwa fakultety

1. Muzeologia, prof. Marianna Michałowska

Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy na temat historii instytucji muzealnych (naturalnych, sztuki, historycznych, etnograficznych) oraz koncepcji teoretycznych opisujących ich działanie. Zajęcia skoncentrują się na przekazaniu wiedzy o modelach i kulturowych uwarunkowaniach tworzenia kolekcji muzealnych (prywatnych i publicznych). Planowanym celem zajęć jest m. in. rozwinięcie umiejętności interpretowania narracji ekspozycyjnych oraz rozpoznawania kontekstu kulturowego praktyk wystawienniczych. Ponadto skoncentrujemy się na wdrażaniu do pełnienia funkcji kuratorskich oraz wyrabianiu potrzeb czynnego uczestnictwa oraz organizacji wydarzeń kulturalnych

2. Teatr radiowy, dr Marek Chojnacki

Na zajęciach podjęte zostaną ćwiczenia z zakresu projektowania słuchowisk radiowych oraz procesów tworzenia nagrań ze szczególnym uwzględnieniem form teatralnych. Studenci zostaną również zapoznani z historią gatunku oraz kluczowymi pojęciami dotyczącymi kultury audialnej. Analizie poddane zostaną kierunki przemian, aktualne tendencje rozwojowe oraz stan zapotrzebowania społecznego na odbiór sztuki poprzez medium radiowe. Jako formę zaliczenia przedmiotu przewiduje się przygotowanie skryptu scenariusza teatru radiowego według reguł podanych na zajęciach. Celem przedmiotu jest zdobycie wiedzy i umiejętności, które mogą zainicjować dalszy, samodzielny rozwój zainteresowań studenta. Na pierwszych zajęciach, w porozumieniu z grupą uczestników, ustalony zostanie zakres zaangażowania twórczego, odpowiadający potrzebom całej grupy jak i indywidualnym studentom.

3. Projektowanie i reżyseria widowisk tematycznych, dr Marek Chojnacki

Pod pojęciem „widowisko tematyczne” rozumiemy działania artystyczne, których celem jest komunikowanie treści związanych z okolicznościowymi zamówieniami firm i instytucji miejskich. Inne określenia odpowiadające głównemu tematowi zajęć to: „spektakl

dedykowany” „spektakl z lokowaniem produktu” „spektakl promujący wizerunek firmy” „spektakl rocznicowy” „widowisko inaugurujące mistrzostwa sportowe” itd. Specyfika tych wydarzeń dotyczy łączenia sztuki z biznesem, co odpowiada aktualnym hasłom i tendencjom rozwoju współpracy twórców i animatorów kultury z pozostałymi obszarami życia społecznego. Podczas zajęć zostaną przeanalizowane konkretne realizacje powstałe w wyniku takich założeń. Studenci będą mogli poznać szczegóły dotyczące powstawania koncepcji oraz pracy reżyserskiej, która w przypadku widowisk tematycznych charakteryzuje się limitowanym czasem przygotowań oraz potrzebą współpracy z różnymi ludźmi, począwszy od tzw. gwiazd aż po specjalistów z zakresu obsługi sceny. Formą zaliczenia będzie projekt widowiska na zadany temat, zasady prezentacji zostaną szczegółowo omówione na zajęciach.

4. Społeczno-kulturowe aspekty gier wideo, dr Łukasz Czajka

Przedmiot fakultatywny jest wprowadzeniem do groznawstwa. W trakcie zajęć przedyskutowane zostaną najważniejsze spory toczone we współczesnej subkulturze gamingu. Wśród zaproponowanych tematów znajdą się dyskusje o historii gier cyfrowych, tożsamości oraz konfliktach w społeczności graczy, etyce i etykietce grania, pozytywnych i negatywnych wpływach grania na osoby grające, fenomenie e-sportu, wykorzystaniu grywalizacji w marketingu i edukacji, artystycznym wymiarze gier oraz o ideach filozoficznych zawartych w narracjach wirtualnych opowieści.

Warunki zaliczenia: dopuszczalne 3 nieobecności, odrobienie nadliczbowych nieobecności odbywa się poprzez przygotowanie krótkiego referatu rozwijającego dowolny z tematów omawianych w trakcie zajęć.

Tryb zaliczenia: zaliczenie ustne, losowanie dwóch pytań.

5. Projektowanie graficzne

Zajęcia są wprowadzeniem w *brand design* oraz inne aspekty projektowania komunikacji wizualnej. Studenci zapoznają się z podstawami projektowania graficznego oraz strategii brandingowej – co istotne - w oparciu o szereg przykładów zrealizowanych projektów oraz wiedzę i doświadczenie dwóch artystów będących właścicielami agencji reklamowych skutecznie funkcjonujących na rynku od niemal 20 lat. Zajęcia mają charakter laboratoryjny, a nierozdzielnie przeplatać się w nich będą teoria z praktyką:

Aspekty teoretyczne:

1. Podstawowe założenia strategii marketingowej, marketing produktu a marketing usługi, analiza grupy docelowej i otoczenia konkurencyjnego, przegląd konkretnych przykładów

zrealizowanych projektów oraz przygotowanie przez studentów własnych koncepcji startupu, produktu lub usługi – rozwijane/dyskutowane w miarę kolejnych spotkań

2. Podstawy budowy komunikatu reklamowego, pojęcia takie jak claim, headline, subheadline, body copy.

3. Corporate Identity, jak wygląda prawidłowo przygotowany dokument księgi tożsamości wizualnej firmy i jakie jest jego dalsze życie po zaprojektowaniu, sposoby prezentacji gotowego znaku, wykład oraz samodzielna praca studentów nad mockupami dostępnymi w internecie.

4. Brief kreatywny - zajęcia dotyczące pisania briefów - po zapoznaniu się z prezentacją przykładów zadaniem dla studentów będzie stworzenie prawidłowego briefu dla agencji reklamowej.

Aspekty praktyczne:

1. Podstawowe zagadnienia z kompozycji i proporcji – ćwiczenie na bazie przygotowanego pliku graficznego, omówienie rezultatów, dyskusja

2. Podstawowe zagadnienia z użycia koloru w projektowaniu graficznym, systemy CMYK, RGB, HSB – ćwiczenie na bazie przygotowanego pliku graficznego, omówienie rezultatów, dyskusja

3. Ćwiczenia z typografii, podstawowe rozróżnienie i zastosowanie krojów pisma – ćwiczenie z wyszukiwania i dopasowywania czcionek do podanej treści

4. Zadanie – zaprojektowanie/zmiana/lifting logotypu dla konkretnej firmy – praca samodzielna

5. Prezentacja (przez każdego uczestnika) zaprojektowanego logotypu, omówienie wszystkich projektów, dyskusja

Zajęcia opcjonalne: Grafika a obraz - rola fotografii i filmu w tworzeniu identyfikacji wizualnej. Możliwe jest przeprowadzenie zajęć praktycznych w studio fotograficznym [w zależności od czasu i aktualnej dostępności].

6. Organizacja festiwalu

Zajęcia o charakterze warsztatowym, studenci przygotowują festiwal studencki pod okiem specjalistów, ekspertów zewnętrznych – organizatorów festiwalu oraz kadry instytutu

7. Hip-hop studies, mgr Emilia Stachowska

Proponowany przedmiot skupiał się będzie na analizie współczesnej kultury i dominujących w niej zjawisk oraz wzorów kulturowych właśnie przez pryzmat hip-hopu – przede wszystkim rapu (według NCK obecnie najbardziej popularnego wśród młodzieży gatunku muzycznego),

ale także pozostałych jego filarów, m.in. graffiti. Studenci zapoznani zostaną z dotychczasowym dorobkiem hip-hop studies, proponowanymi przez dyscyplinę metodologiami oraz historią hip-hopu, a następnie na podstawie wybranych treści analizować będą najbardziej dominujące w kulturze hip-hopowej wątki – nie tylko w ujęciu globalnym, ale również lokalnym.

Celem przedmiotu jest zaproponowanie studentom narzędzi, dzięki którym będą mogli oni przeprowadzić analizę kulturową zjawisk i wzorów, które transmitowane są za pomocą popkulturowych treści. Odnosząc się do dorobku hip-hop studies, łatwiej będzie bowiem dostrzec złożoność niektórych procesów, a także rozważyć ich strukturę w oparciu o dominujący na rynku muzycznym hip-hop i wypracowane na jego gruncie: system komunikacyjny, wartości, a nawet styl życia.

Forma zaliczenia: prezentacja.

8. Gatunki telewizyjne, mgr Emilia Stachowska

Zajęcia obejmują refleksję nad przemianami gatunków telewizyjnych w perspektywie historycznej, społecznej, ekonomicznej, technologicznej oraz kulturowej. Mają na celu przeprowadzenie analizy i kategoryzacji gatunkowej współczesnej telewizji. Szczególna uwaga zostanie zwrócona w kierunku polisemiczności telewizji oraz rozwoju gatunków i formatów telewizyjnych, z naciskiem na powstawanie nowych form hybrydycznych. Zajęcia mają określić miejsce telewizji w rozbudowanym pejzażu audiowizualnym oraz określić jej znaczenie i funkcję w życiu odbiorcy. Zajęcia mają posłużyć studentom do wypracowania aparatu teoretycznego służącego do analizy programów i zjawisk telewizyjnych.

9. Komunikacja w i o konflikcie, dr Marcela Kościańczuk

1. Czym jest konflikt? Typy konfliktów (proces grupowy, podział ze względu na tematykę konfliktu i ilość stron w nie zaangażowaną, głębokość konfliktu).
2. Co pomaga, co przeszkadza w komunikacji w konflikcie- neuropsychologiczne, ewolucyjne, psycho-kulturowe i semiotyczne konteksty.
3. Konflikt w świetle badań nad budowaniem tożsamości oraz psychologii społecznej.

4-5. Negocjacje jako jeden ze sposobów komunikacji w konflikcie.

6. Porozumienie bez przemocy i mini mediacje jako jeden ze sposobów komunikacji w konflikcie .
7. Mediacje
8. Process work i metoda dramy jako metody pracy nad konfliktem.
9. Obrazy konfliktów – analiza ikonograficzna.
10. Metoda Betzavta- wywoływanie konfliktu jako droga przewyciężenia go.
11. Konflikt w świetle teorii gier

12-13. Medialne obrazy konfliktów, media jako agenci konfliktów. Analiza źródeł prasowych, internetowych, filmowych, telewizyjnych. Na koniec 13tych zajęć nastąpi losowanie tematów zadań zaliczeniowych, do opracowania w 2osobowych zespołach.

14-15 Prezentacja zaliczeniowa polegająca na opracowaniu diagnozy, typu i możliwych rozwiązań konfliktu, a także rodzaju dyskursu, jaki przedstawia konflikt (będą to wypowiedzi medialne). Zadanie może wymagać sięgnięcia zarówno do informacji na temat typów konfliktu jak i krytycznej analizy źródeł na jego temat. Ocenie podlega rzeczowość i intersubiektywność, uwzględnienie powyższych punktów oraz wykorzystanie teorii, omawianych na zajęciach (na ocenę bdb trzeba wykorzystać przynajmniej 3 koncepcje, na dobrą 2, na dostateczną jedną koncepcję-koncepcje to na przykład teoria tożsamości, psychologia społeczna, psychologia ewolucyjna, metoda betzavta (jako typ budowania rozwiązań), teorie negocjacji, mediacje, teoria gier, analiza ikonograficzna, semiotyka,). Prezentacja ma trwać 15-20 minut, początkowa część służy wprowadzeniu grupy w temat i przedstawieniu jego pogłębionych źródeł, do których dociera grupa analizująca.

10. Kultura popularna wobec codzienności, dr Katarzyna Thiel-Jańczuk

Cel zajęć:

Celem zajęć jest przyjrzenie się pokrewnym zjawiskom, jakimi są kultura popularna oraz doświadczenie codzienności. Przedstawione zostaną podstawowe ujęcia metodologiczne obu zjawisk funkcjonujące we współczesnej humanistyce w perspektywie porównawczej z zamiarem ich wykorzystania jako narzędzi interpretacyjnych.

Program:

1. Zajęcia organizacyjne.
2. Kultura popularna wobec codzienności – definicje, granice, punkty wspólne (1 zajęcia)
3. Kultura popularna i codzienność w perspektywie semiotycznej: Barthes, Eco, Certeau (3 zajęcia)
4. Mieszkać, gotować, ubierać się ... – ćwiczenia interpretacyjne (2 zajęcia)
5. Słowo/obraz – perswazja. Odbiorca: między ubezwłasnowolnieniem a konsumpcją (2 zajęcia)
6. Mitologizacje siebie w kulturze popularnej (selfie, blogi...) (2 zajęcia)
7. Codzienność w gatunkach popkulturalnych (seriale tv, reality show) (2 zajęcia)
8. Projekty studentów i podsumowanie (2 zajęcia)

Literatura:

S. Barańczak, *Odbiorca ubezwłasnowolniony. Teksty o kulturze masowej i popularnej*, Ossolineum, Wrocław 2017 (wybrane rozdziały).

R. Barthes, *Mitologie*, przeł. A. Dziadek, Warszawa 2000 (wybrane rozdziały).

R. Barthes, *Roland Barthes*, przeł. T. Swoboda, *Słowo/Obraz/Terytoria*, Gdańsk 2014 (fragment)

M. de Certeau, *Wynaleźć codzienność 1. Sztuki działania*, przeł. K. Thiel-Jańczuk, Kraków 2008. (wybrane rozdziały)

M. de Certeau, L. Giard, P. Mayol, *Wynaleźć codzienność 2. Mieszkać, gotować*, przeł. K. Thiel-Jańczuk, Kraków 2010 (wybrane rozdziały).

U. Eco, *Semiologia życia codziennego*, Warszawa 1996 (wybrane rozdziały).

J. Fiske, *Zrozumieć kulturę popularną*, przeł. K. Sawicka, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010 (wybrane rozdziały).

M. Krajewski, *Co to jest kultura popularna?* w: *Kultury kultury popularnej*, Poznań 2005.

R. Sendyka, *Od kultury „ja” do kultury „siebie”*, Universitas, Kraków 2015 (fragment „Wstępu”).

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Warunkiem zaliczenia jest przygotowanie mini-projektu w postaci prezentacji odpowiadającej tematyce zajęć i z wykorzystaniem zaproponowanej metodologii. Oceniane będzie również bieżące przygotowanie do zajęć i aktywny w nich udział. Udział w zajęciach jest obowiązkowy, dopuszczone są dwie nieobecności, niezależnie od przyczyny (w przypadkach wyjątkowych – dłuższa nieobecność z powodu choroby lub innych istotnych przyczyn – tryb uzupełnienia zajęć będzie ustalany indywidualnie).

11. Koncepcje zmiany społecznej, dr Małgorzata Durzewska

Zaliczenie:

Obecność, udział w dyskusji oraz przygotowana i przedstawiona przez studenta prezentacja jednego ze wskazanych w treściach programowych tematu, z uwzględnieniem argumentów „za” i „przeciw”, opisywanego procesu zmian społeczno-kulturowych.

12. Komputery i tworzenie wiedzy w kulturze, dr Rafał Ilnicki

Zajęcia będą skupiały się na przybliżeniu sposobu w jaki zmienia się praca humanisty dzięki obecności komputerów. Zmiana ta zostanie prześledzona w oparciu o teorie poszczególnych mediów (humanistyki mediów oralnych, pisma i druku) i ich wpływ na tworzenie refleksji humanistycznej by dotrzeć do najbardziej współczesnych rozwiązań. Jest to szczególnie istotne, ponieważ kulturoznawstwo jako jedna z pierwszych dyscyplin humanistycznych otworzyła się na badanie mass mediów. Laboratorium będzie dotyczyło możliwości otworzenia się na komputery i wiedzę przez nie wytwarzaną jako kolejną zmianę jaką powinno rozpoznać kulturoznawstwo. Dotyczyć ona będzie przede wszystkim jak w codzienności bycia w kulturze człowieka wytwarza on wiedzę o świecie, czyli jak za pomocą używania komputera wytwarza się światopogląd, jakie strategie interpretacji treści się wyłaniają, jakie są narzucane, jakie są oddolnymi sposobami tworzenia wiedzy. W ramach

tych idei zostaną poruszone takie zagadnienia jak status wiedzy wytworzonej przez oprogramowanie, *fake newsy*, wiarygodność wiedzy na *Wikipedii*. Zajęcia również będą miały na celu zwrócenie się ku krytycznej autorefleksji wykorzystania komputerów w tworzeniu wiedzy kulturoznawczej poprzez odwołanie się do ich użycia w codzienności bycia na uniwersytecie. Chodzi zatem o to aby zbadać to jak ludzie tworzą wiedzę w kulturze za pomocą komputerów oraz poznać i zestawić go ze sposobem jej tworzenia przez kulturoznawców.

Warunki zaliczenia:

Zaliczeniem będzie realizowanie projektu polegającego na wyborze jednego z fenomenów kultury współczesnej i pracy nad nim (lektura niewielu tekstów, aktywność na zajęciach, przygotowywanie prezentacji do dyskusji). Będzie to polegać na uchwyceniu tego jak komputery generują wiedzę, czym się ona charakteryzuje, na kogo i jak wpływa, jakie reakcje wywołuje, które pozwolą na zrozumienie tego czym się różnią postaci wiedzy realizowanej przez komputery. Zatem celem będzie uchwycenie tego jak jakiś fenomen kultury jest opisywany czy tworzony przez komputery i jak wyposażony w komputer kulturoznawca może podejmować refleksję nad tym fenomenem.

Maksymalnie dopuszczalne są dwie nieobecności nieusprawiedliwione.

13. Kulturowe wymiary terroryzmu, dr hab. Jacek Zydorowicz

Podstawowym celem zajęć jest dostarczenie studentom możliwie szerokiego spektrum sposobów pojmowania terroryzmu determinowanych zarówno kontekstem kulturowym jak i historycznym. Zajęcia mają więc na celu zarówno przybliżenie zjawisk terroryzmu z drugiej połowy XX i pocz. XXI w., jak i spojrzenie na nie m.in. przez pryzmat kultury wizualnej. Reprezentacje wizualne terroryzmu zmieniały się bowiem nie tylko w związku z rozwojem technik obrazowania, ale i doraźną polityką państwa oraz retorycznymi potrzebami samych terrorystów. Inne założenia leżały u podstaw zamachów z pobudek religijnych, inne z narodowowyzwoleńczych (separatystycznych), kontrkulturowych czy ekologicznych.

Część z tych reprezentacji powstawała w sposób intencjonalny, jako oficjalne komunikaty, inna część utrwaliła się w kolektywnej pamięci jako dokumentalne „ikony” zniszczeń i tragedii. Niebagatelne znaczenie posiada w tym względzie również kultura artystyczna, która zawsze aktywnie reagowała na terroryzm badając tak jego przyczyny jak i kulturowe konsekwencje.

WYKŁADY MONOGRAFICZNE – II ROK

II rok – zapis na dwa wykłady monograficzne

1. Historia filmu polskiego, dr hab. Marcin Adamczak

W trakcie zajęć omówiona zostanie historia polskiego filmu. W centrum zainteresowania znajdzie się fabularny film pełnometrażowy. Wykład prezentować będzie szerokie ujęcie, łączące historię kina z charakterystyką kultury, historii i literatury kolejnych dekad. Zakres czasowy wykładu obejmował będzie kino II RP, PRL i III RP. Każdy z wykładów ilustrowany będzie fragmentami dzieł filmowych z epoki. W trakcie wykładu reżyserocentryczna, autorska perspektywa rozwinięta będzie o wątki związane z recepcją, badaniami widowni, dystrybucją oraz aspektami produkcyjnymi.

Warunki zaliczenia: obecność + test pisemny

2. Filozofia cyberkultury, dr Rafał Ilnicki

Cyberkultura staje się podstawową formą kultury. Niestety nie wiadomo czym ona jest. Kiedy zapytamy skąd się wzięło owo cyber, to intuicyjnie wiąże się je z istnieniem komputerów i szeregu zmian towarzyszących technicyzacji kultury. Cyberkultura zawdzięcza swoje istnienie od strony technologicznej i kulturowej cybernetyce – jest to kultura cybernetyczna. Ale przecież większość osób uczestnicząc codziennie w cyberkulturze nie zastanawia się nad tym, a wręcz wydaje się to przeciwne zdrowemu rozsądkowi, że to, co znamy od strony ludycznego uczestnictwa ma swoją podstawę w tendencji związanej z technonauką. Wykład poświęcony będzie idei cyberkultury: od aktualizacji jej wirtualnego zarysu rozpoczętego w XX wieku aż do aktualności dnia dzisiejszego. Będzie to jednak nie tyle historia cyberkultury, lecz śledzenie tego jak zmieniała się idea cyberkultury od momentu jej powstania i w jaki sposób dzięki humanistyce te przemiany można ująć tak aby dostarczyć jej użytkownikom narzędzi intelektualnych aby bardziej refleksyjnie w niej uczestniczyć.

Warunki zaliczenia:

Praca pisemna nie przekraczająca 4 stron (czcionka 12, odstęp 1,5) na jeden z tematów podanych przez prowadzącego (będzie kilka tematów do wyboru dotyczących idei pojawiających się na zajęciach). Za regularne uczestnictwo w wykładzie (do 4 nieobecności) będzie można uzyskać podwyższenie oceny. Za brak uczestnictwa w wykładzie ocena za pracę nie jest obniżana.

3. Spotkania. Literatura i wielokulturowość, dr Maciej Kijko

Celem wkładu jest prześledzenie sposobów przejawiania się wielokulturowości w literaturze w kontekście rozszerzania się pola literackiego, prezentacji świata przedstawionego, wpływów i filiacji, problemów społecznych. W trakcie wykładu teksty analizowane będą w

swej treści, problematyce, strukturze, aby wydobyć różne wymiary międzykulturowych spotkań.

4. Kulturowe dyskursy miłosne, dr Wiesław Małecki

To wykład monograficzny, gdzie przewodnikiem będzie Prof. F. Fellmann - jeden z najciekawszych filozofów niemieckich końca XX i początków XXI wieku, który swój naukowy dorobek budował badając kwestie tworzenia się indywidualności, samorozumienia i rozumienia. Dziedzina, która byłaby mu najbliższą, była antropologia filozoficzna. Dlaczego ten właśnie autor? Ponieważ poszukując odpowiedzi na pytanie co stanowi fundament ludzkiej kultury zaproponował następującą hipotezę: nie jest to ani rozum (animal rationale) ani praca (homo faber) ani też tradycja; tylko miłość. To ona stanowi trudno dostrzegalną ale źródłową więź konstytuującą byt ludzki. Oryginalność tej tezy polega jednak na tym, że Fellmannowi nie chodzi ani o chrześcijańską miłość bliźniego, o zwierzęco ufundowaną seksualność, ani też o freudowskie jej psychiczne korzenie. Miłość w rozumieniu filozofa symbolizuje PARA. "Człowiek jako istota wywodząca się z pary" - oznacza przekonanie, że jednostkowa podmiotowość jest pochodną "uprzywilejowanego partnerstwa", czyli erotycznego związku miłosnego i tym samym przełamuje opozycję jednostka - wielość. Ta myśl będzie przyczynkiem do podróży Fellmanna po bezdrożach kultury (filozofia, antropologia, socjologia, biologia), a wydeptane przez niego ścieżki wykorzystamy, by pójść jeszcze dalej... aż "tam, gdzie rosną poziomki".

warunki zaliczenia: test wyboru, zakres materiału: treści wykładów

lit. pomocnicza:

Platon, "Uczta", M. Mead, "Mężczyźni i kobiety", B. Malinowski, "Życie seksualne dzikich", E. Illouz, "Uczucia w dobie kapitalizmu", A. Green, G. Kohon, "Miłość i jej losy"

5. Grupy mniejszościowe w kulturze, dr Marcela Kościańczuk

1. Wstępne rozpoznanie- o kim jest ten wykład?
- 2-3. Mechanizmy przemocy wobec mniejszości i grup mniejszościowych
  - A) Historia (kolonializm, dyskursy polityczne, II wojna światowa)
  - B) Mechanizmy budowania tożsamości, mechanizm kozła ofiarnego, inne mechanizmy grupowe, self-hating
  - C) Reakcje na akty przemocy- zjawiska społeczne wokół mniejszości
4. Rozumienia rasy
5. Język a kwestia różnorodności
6. Religia a problem mniejszości
- 7 -8Widoczność mniejszości (w świetle antropologii wizualności) oraz obecność mniejszości w sztuce i kulturze, formy empowermentu

9. Miasto jako oaza lub miejsce wykluczenia mniejszości

10. Ciało jako obszar wykluczenia

11. Prawa mniejszości

12. Sytuacja grup mniejszościowych w Polsce

13. Problematyka edukacji grup mniejszościowych i o grupach mniejszościowych

14. Podsumowanie najważniejszych wątków, dyskusja o nowych możliwościach wzajemnej współpracy wokół tematów mniejszościowych.

15. Egzamin

Ocena z przedmiotu obejmuje w 50% ocenę z prezentacji, które będą przygotowane w trakcie semestru, przy poszczególnych tematach i w 50% z egzaminu, który będzie miał formę sprawdzenia znajomości podstawowej terminologii oraz rozumienia tematu. Pytania będą miały charakter wyjaśnienia kilku terminów i zjawisk związanych ze studiami mniejszościowymi, przedostatnie zajęcia będą stanowiły formę przygotowania do egzaminu, w formie prac grupowych nad analogicznymi tematami do możliwych zagadnień egzaminacyjnych.